

MA3, část 1: Nekonečné řady - otázky ke zkoušce (odkazy na SC = sobory cvičení ... viz text Dula, Hájek: cvičení – nekonečné řady)

Otázka 1: co je to součet nekonečné řady (definice)?

SC 01- a,b,g,h,i, 02-a,f,g, 03-a,b,c

soubor cvičení 1: udělejte a),b),g) (součet pomocí geometrické řady), h),i) (převod desetinného čísla na zlomek)

soubor cvičení 2: udělejte a) (najdete ve skriptech Novák-Došlá jako řešený příklad, tuto řadu, způsob řešení a součet si zapamatujte), f) g) (f a g podobně jako řešený př. 4/str.10, je důležité vidět, že $\log 2$ je konstanta, a že $\sin(a)$ je konstanta, kterou lze násobit celou řadu ... převedeme na případ typu a) s tím, že součet s_n násobíme vhodnou konstantou)

soubor cvičení 03: udělejte a),b),c) rozkladem na parciální zlomky

Otázka 2: kritéria konvergence pro řady s kladnými členy SC

04-a,b,c,d,e,f, 05-a,b, 06-f,j

Řady s kladnými členy, kritéria konvergence ... nemusíte dělat Raabeovo a limitní Raabeovo kritérium, jinak ostatní kritéria ano; pak udělejte

soubor cvičení 04: a,b,c,d ... srovnávací kritérium + e,f ... podílové (i limitní) kritérium

soubor cvičení 05: a,b ... odmocninové (i limitní) kritérium

soubor cvičení 06: f,j ... integrální kritérium

Otázka 3: kritérium konvergence pro alternující řady, absolutní a neabsolutní konvergence

SC 07-a,b,d,f, 08-a,b,c,e, 10-a,b,c,d,e,f,g,h,i

musíte umět: Leibnizovo kritérium, definici neabsolutní konvergence,

musíte znát větu: z absolutní konvergence plyne i neabsolutní konvergence řady (tj. když dokážeme absolutní konvergenci řady, konvergence příslušné alternující řady už z toho plyne)

Leibnizovo kritérium:

soubor cvičení 07: a),b),d),g)

absolutní a neabsolutní konvergence:

soubor cvičení 08: a,b,c,d

nedělejte soubor cvičení 09 (Abelovu a Dirichletovu podmínku)

soubor cvičení 10: opakování, udělejte všechno kromě příkladu j) (pozor, příklad 10-f konverguje, výsledek není v textu dobře ... limita vyjde menší než jedna podle limitního podílového kritéria)

Otázka 4: řady funkcí - obor konvergence

musíte znát: jak se určí na základě podílového krit. nebo odmocninového krit. obor konvergence řady funkcí

nekonečné řady funkcí (soubory cvičení jsou znovu číslovány od čísla 1, k číslu jsou přidány další dvě nuly, aby bylo naznačeno že se jedná o soubor cvičení v hlubině textu, v jeho druhé půlce):
soubor cvičení 0001 - určete obor konvergence, podílové kritérium ... b,c,f
soubor cvičení 0002 - určete obor konvergence, odmocninové kritérium ... b),d) (pozor, i krajní bod $(-4/3)$ patří do oboru konvergence, ve výsledku ve skriptech je chyba)

nedělejte soubor cvičení 0003 (ověření stejnoměrné podmínky konvergence)

Otázka 5: řady funkcí - stejnoměrná konvergence, Weierstrassovo kritérium, integrace a derivace řady člen po členu

SC 0004-a,b,c ... příklady Na Weierstrassovo kritérium (řešení př. c ... může být i celé \mathbb{R} , důkaz pomocí lokálních extrémů);

SC 0005-a,b,c, a také řešené příklady 07,08-str.38-39;

SC 0006-a,d,e ... POZOR, příklad 6e je vysvětlen až v otázce 8, jedná se o binomickou řadu)

musíte znát: a) definici stejnoměrné konvergence (pomocí obrázku), Weierstrassovo kritérium: co říká? co zaručuje? (integraci či derivaci dané řady člen po členu na daném oboru stejnoměrné konvergence)

Otázka 6: mocninné řady

musíte umět: a) vzorec pro poloměr konvergence mocninné řady $R=1/r_0$, kde r_0 vypočteme jako limitu podle limitního odmocninového nebo podílového kritéria ...

žádné příklady zde nejsou, protože se jedná o speciální případ otázky 4

b) větu: mocninná řada ve vnitřních bodech svého oboru konvergence konverguje stejnoměrně (když tuto větu napíšete, nemusíte už stejnoměrnou konvergenci nijak jinak dokazovat) ... žádné příklady zde nejsou, pouze se jedná o speciální případ otázky 5

Otázka 7: Rozvoj funkce do Taylorovy nebo Maclaurinovy nekonečné řady

SC 0007-a,b,c; 0008-b,c,f, přečtěte si též úvod a řešené příklady ve sbírce před těmito soubory cvičení

musíte umět vzorec pro Taylorovu a Maclaurinovu řadu a odpověď na otázku, k čemu jsou potřeba (vzorce se hodí na rozvoj funkce v nekonečnou řadu, a pak pro přibližný výpočet funkčních hodnot jen pomocí sčítání, násobení a dělení

(kalkulačka) nebo pro výpočet určitých integrálů některých obtížně integrovatelných funkcí);

Otázka 8: Binomická řada $(1+x)^\alpha = \dots$ tato řada je speciální případ Taylorovy řady pro rozvoj funkce $(1+x)^\alpha$ a je užitečná pro rozvoj některých funkcí v nekonečnou řadu, a tedy např. pro výpočet přibližných hodnot těchto funkcí;

objevuje se v SC 0006, příklad e, a v SC 0009, příklady a,b,c (nejprve teorie a řešené příklady na str. 52-53).

musíte umět: vzorec binomické řady pro obecné α , pak se Vám snadno budou rozvíjet následující funkce:

odmocnina z $(1+x)$... $\alpha = 1/2$

odmocnina z $(1-x)$... $\alpha = 1/2$, subst. $t=-x$

odmocnina z $1/(1+x)$... $\alpha = -1/2$

odmocnina z $1/(1-x)$... $\alpha = -1/2$, subst. $t=-x$

odmocnina z $1/(1-x^2)$... $\alpha = -1/2$, subst. $t=-x^2$

integrací předchozího řádku dostaneme rozvoj funkce $\arcsin x$... remember!

Otázka 9: přibližný výpočet funkční hodnoty rozvojem do nekonečné řady + odhad chyby výpočtu

užití mocninných řad + integrace pomocí řad:

soubor 09: udělejte a),g),h)

soubor cvičení 10: udělejte c),i) (pozor, konstanta C ve výsledku př. c nemá být, jedná se o určitý integrál)

spočítejte a zapamatujte si ještě příklady 1.23-1.27 ze souboru strojarna02.pdf, který najdete v ISu pro přednášku - Musíte umět: jak odhadnout velikost zbytku řady pomocí Majorantní řady, kterou umíme sečíst (př. 1.23); b) integrálního kritéria (př. 1.24, 1.26), c) Leibniz.kritéria (př. 1.25, 1.27).

Otázka 10: schopnost rozvinout řadu ze vzorce do prvních pěti členů VERSUS schopnost rozvinutou řadu zapsat vzorcem pro n (procvičeno částečně v sadě SC 10 ... v první SC s číslem 10, v první polovině sbírky).

MA3, část 2: Obyčejné diferenciální rovnice - otázky ke zkoušce (teoretické otázky se odkazují na anglický text Erwin Kreyszig (viz IS), příklady na SC = sobory cvičení ... na text Dula, Hájek: cvičení – obyčejné diferenciální rovnice)

Otázka 11: ODR 1.řádu základní pojmy: řešení ODR na intervalu, obecné řešení, partikulární řešení, singulární řešení (= řešení, které nezískáme z postupu obecného řešení, protože se jedná o řešení v situaci, kdy v obecném postupu dělíme nulou), počáteční úloha pro ODR 1.řádu ... Kreyszig str. 4, str.6

str. 6-10 ve sbírce ODR prostudovat, pak

soubor cvičení 01: příklady a,b,c, ... ODR se separovatelnými proměnnými

soubor cvičení 02: příklady a,b,c,d ... ODR se separovatelnými proměnnými, počáteční úloha (příklad b ... $y = \arccos(1/(\text{odmocnina ze 2 krát } \sin(x)))$)

(příklad c ... obecné řešení je e na k krát odmocnina ze zlomku, ale počáteční podmínku splňuje singulární řešení, které nezískáme z obecného vzorce, ale protože jsme dělili při úpravě funkcí $\ln(y)$, musíme ji zvlášť probrat $\ln(y)=0$ pro $y(x)=1$... tato funkce je řešením, což zjistíme dosazením do rovnice)

(příklad d ... ve sbírce je trochu křečovitě vyjádření výsledku ... je dobře, ale možná někomu vyšlo $y = \text{druhá odmocnina z } 2 * [\ln(1+e^x) + 1/2 - \ln 2]$, a to je taky dobře, jen jiný tvar)

str. 12-14 ve sbírce prostudovat,

pak soubor cvičení 04: příklady a,b,c,d ... substitucí $y/x=z$ převedeme na separovatelnou rovnici (příklad a ... řešení má být: $y = x * e^{(kx)}$... konstanta k je v exponentu)

(příklad c ... řešení je dobře, ale někdo by jej ještě chtěl vyjádřit v explicitním tvaru $y = (2x + cx^4)/(1 - cx^3)$)

(příklad d ... výsledek ve skriptech se nezdá dobře, správně je $y = (-x)/(c + \ln|x|)$)

str.21 dole - str 25 prostudovat, pak

soubor cvičení 06: příklady a,b,c,d,f,g ... lineární ODR 1.řádu

(příklad b ... výsledek ve skriptech je dobře, ale určitě byste jej chtěli vyjádřit ve tvaru $y = c/(1+x^2)^2 + (3x+x^3)/(1+x^2)^2$)

Otázka 12: model 01 - model exponenciálního růstu, model exponenciálního úbytku (včetně pojmu „poločas rozpadu“)

Kreyszig str.5-example 3, str. 7-example 5 (poločas rozpadu = „half-life“ ... př. 21 na str. 9, výsledek je v IS v souboru Kreyszig-dodatky)

Otázka 13: Geometrický význam ODR 1.řádu ... směrové pole ...

Kreyszig str.9-10 (včetně obrázku b) s vrstevnicemi = izoklinami)

Otázka 14: model 02 - radiokarbonové datování pro známý poločas rozpadu, model 03 - model míchání a rozpouštění soli ... Kreyszig str.13-14 ... podrobně vysvětlete sestavení ODR a její řešení v jednom z těchto dvou modelů

Otázka 15: Existence a jednoznačnost řešení pro počáteční úlohu ODR 1.řádu ... Kreyszig str.37-40 (včetně obrázku 27 na str. 40)

Otázka 16: ODR 2.řádu základní pojmy - lineární ODR 2. řádu homogenní a nehomogenní, princip superpozice pro homogenní rovnici, obecné a partikulární řešení, počáteční úloha pro ODR 2.řádu (počáteční podmínky jsou dvě ... jaké?) ... Kreyszig str.45-50 (včetně example 5 na str. 50)

Cvičení na ODR 2.řádu: str. 50-69 ve skriptech vše prostudujte včetně řešených příkladů, soubory cvičení SC 18 až SC 26 tyto příklady samostatně spočítejte:

SC 18 ... příklady a,b,c,g,h,i ... homogenní LODR-2-KK

SC 19 ... příklady a,b,c,d ... nehomogenní LODR-2-KK metodou variace konstant (příklad a ... ve výsledku je chyba, chybí ještě odečíst $x \cdot e^x$ od toho, co tam je; ale vzhledem k tomu, že lze odečítanou funkci $(-1) \cdot x \cdot e^x$ "schovat" = sloučit do výrazu $(c_2) \cdot x \cdot e^x$, je výsledek ve skriptech vlastně dobře)

(příklad c ... ve výsledku je chyba, chybí ještě odečíst funkci e^x od toho, co tam je; ale vzhledem k tomu, že lze odečítanou funkci $(-1) \cdot e^x$ "schovat" = sloučit do výrazu $(c_1) \cdot e^x$, je výsledek ve skriptech vlastně dobře)

SC 20 ... příklady a,b,c,d,i ... nehomogenní LODR-2-KK metodou neurčitých koeficientů – část 1: Pohlédnutím do výsledku ve skriptech lze tak trochu v sadách 20 až 26 odůvodnit, zda vaše volba y_p byla správná

(příklad d ... výsledek ve skriptech je nyní opravdu špatně, správně má být $y = c_1 \cdot e^{-5x} + c_2 \cdot e^x - 1/5$)

SC 21 ... příklady a,b,c,d ... nehomogenní LODR-2-KK metodou neurčitých koeficientů – část 2

SC 22 ... příklady a,b,c,d ... nehomogenní LODR-2-KK metodou neurčitých koeficientů – část 3

SC 23 ... příklady a,b,c ... nehomogenní LODR-2-KK metodou neurčitých koeficientů – část 4 (příklad a metodou neurčitých koeficientů: volíme

$Y_p = (ax+b) \cdot x \cdot \cos x + (cx+d) \cdot x \cdot \sin x$... a pak porovnáme po dosazení koeficienty u $\cos x$ na obou stranách, u $x \cdot \cos x$ na obou stranách, u $\sin x$ na obou stranách, u $x \cdot \sin x$ na obou stranách ... tak dostaneme čtyři rovnice pro čtyři neznámé a,b,c,d, výsledek ve skriptech je dobře)

(příklad b metodou neurčitých koef: volíme

$Y_p = (ax+b) \cdot \cos x + (cx+d) \cdot \sin x$, po dosazení porovnáme podobně jako v případě a), dostaneme čtyři rovnice pro neznámé a,b,c,d, výsledek je dobře)

SC 24/ str. 63, příklady: a,b,c,f,g ... nehomogenní LODR-2-KK metodou neurč. koeficientů – část 5
(příklad a ... volíme $y_p = a + x(b \cos x + c \sin x)$
(příklad b ... volíme $y_p = a e^{-x} + b e^{-x} x$
(příklad c ... volíme $y_p = ax + b + c e^{-x}$)
Ty volby y_p jsou víceméně jasné z výsledků, které jsou všechny dobře
(příklad f ... zkuste y_p i metodou variace konstant jako v sadě 19, měl by vám vyjít stejný celkový
výsledek dané počáteční úlohy, protože řešení počáteční úlohy LODR-2-KK je jediné)

Cvičení na LODR-n-KK řádu vyššího než 2:

SC 24/str.66 (mylně očíslovaná série stejným číslem), příklady a,b,g,h

SC 25/str. 68, příklady a,b,c

(příklad a ... poslední člen výsledku ve skriptech má být $x^{4/6}$, nikoli $x^{4/16}$)

Otázka 17: Eulerův vzorec - dokažte rozvojem v nekonečné řady
... Kreyszig str.58, vzorec (11): $e^{it} = \cos t + i \sin t$

Otázka 18: Model 04 - oscilace tělesa na pružině, tlumená a netlumená volná (nevynucená) oscilace ... Kreyszig str.61-67
(včetně nějakých obrázků grafu řešení, zejména obr. 34 a obr. 38)

Otázka 19: Existence a jednoznačnost počáteční úlohy pro ODR 2.řádu homogenní, Wronskián; věta o obecném řešení homogenní úlohy ... Kreyszig str.73-79

Otázka 20: Řešení ODR metodou mocninné řady ... spojení obou oblastí tohoto předmětu v jednu metodu!!! ... Vysvětlete na řešení jednoho příkladu Došlá,Novák: Nekonečné řady (viz IS), str.85-89.

Info ke zkoušce: zkouška bude mít teoretickou i praktickou část, podmínkou absolvování zkoušky je napsat každou z částí aspoň na 40 procent; celková doba trvání je 90 minut. Žádná ústní část se v tomto předmětu nekoná.

Otázky ke zkoušce jsou skutečně otázky, tj. student by na ně měl být schopný v písemné teoretické části patřičně = samostatně reagovat. Příklad otázky:

- Otázka 13: vysvětlete na příkladu a na obrázku řešení ODR graficky pomocí směrového pole
- Otázka 18: sestavte ODR oscilace tělesa na pružině (včetně obrázku), vysvětlete označení a uveďte řešení této ODR (včetně obrázku)